

Santa Montefiore

Toskánska maliarka

Santa Montefiore

Toskánska maliarka

Preložila Katarína Kvoriaková

Santa Montefiore

THE TEMPTATION OF GRACIE

Copyright © Santa Montefiore 2018

All rights reserved.

Cover Design © Ľubica Kochanová

Translation © Katarína Kvoriaková, 2026

Slovak edition © DOT. vydavateľstvo, s. r. o., 2026

ISBN 978-80-8311-017-5

Na pamiatku mojej milovanej sestry Tary

Na krídlach holubice do neba
posielam ti dar.
Pri jeho otváraní dobrý pozor daj.
Nech nevytrátiš ani jeden z bozkov
a teplo mojej lásky
nech ťa ako sveter zaodeje.
Povedať ti, ako mi chýbaš,
týmto činom chcem.
Vedz, že
v srdci ťa navždy budem nosiť,
tam svoje miesto máš,
tak kráčaj so mnou životom,
kým nespojí nás opäť čas.

NEZNÁMY AUTOR

1. KAPITOLA

Anglicko marec 2010

Hustý závoj mrakov zahalil prístav Badley Compton a úplne pohltil drobné rybárske članky priviazané k bójam uprostred zátoky. Podobný osud postretol aj milé biele chalúpkky, ktoré sa k sebe tísli v radoch na úbočí kopca, a aj jeho zelené stráne, kde devonské červené kravy spásali sladkú trávku a klinčeky a vtáčky prelietali ponad živé ploty. Všetko sa strácalo v opare, akoby to tam ani nikdy nebolo.

Gracie Burtonová sedela pred zrkadlom v kaderníckom salóne. Krátke vlasy mala zakryté alobalom a útle telo sa strácalo pod čiernym plášťom. Zdvihla hlavu a zadívala sa na hmlu za veľkým oknom. Pohľadom kĺzala po trblietavom chodníku, ligotavých kamenných múroch a po miestach, kde by za normálnych okolností bolo more. Potom sa znovu vrátila k fotografii v časopise na kolenách. Jasné talianske slnko osvetľovalo starobylý hrad v Toskánsku, ktorý žiaril na kopci ako jantár. Telom sa jej preliala hlboká a naliehavá túžba. Opäť sa zahĺbila do článku, hoci ho už čítala niekoľkokrát. Cítila sa, akoby sa jej v duši rozžiarilo malé slnko, ktoré patrilo len jej.

Castello Montefosco je vzácny drahokam zasadený do vzdúvajúcich sa toskánskych kopcov. Výhľad z jeho starobyklých múrov na taliansky vidiek a more v diaľke vám, skrátka, vyrazí dych. Hrad postavila rodina Montefosco ešte v dvanástom storočí a môže sa pochváliť zoznamom významných hostí ako Leonardo da Vinci a rôzni pápeži. Ovdovený gróf Tancredi Basanelli, ktorého matka pochádzala z rodu Montefosco, otvoril teraz brány svojho nádherného domova návštevníkom. Ak sa necháte zlákať, budete mať tú česť odhaliť tajomstvo slávnej talianskej kuchyne pod odborným dohľadom grófovej osemdesiatročnej kuchárky Mammy Bernadetty. Nečakajte však, že sa vám gróf bude venovať, ide totiž o veľmi uzavretého džentlmena, ale budete sa môcť pokochať jeho nádhernými záhradami, terasami a veľkoleposťou domova jeho predkov, v ktorom sa ukrýva ne jeden poklad. Hodinami varenia vás bude sprevádzať výstredná a talentovaná Mamma Bernadetta.

Gracin pohľad spočinul na fotografii. Hrad mal všetko, čo taký pravý taliansky *castello* mal mať – mohutné múry, strechu s cimburím, vysoké okná s okenicami a nad nimi priečelné štíty v tvare polmesiaca. Farba pieskovcových múrov po storočiach spaľujúceho letného slnka a ukrutných zimných vetrov vybledla na sivožltú. Vypínal sa na hrebeni kopca ako starý dôležitý kráľ, veľkolepo sa dvíhal z hlúčika stredovekých domov, ktoré okolo neho vyrástli ako kamenný les. Gracie zavrela oči a zhlboka sa nadýchla. Priam cítila tymian a rozmarín, zemolez a jazmín, zmyselnú gardéniiu, vôňu orosenej trávy a borovic. V ušiach jej cvrlikali cvrčky a pred očami jej tancovali zamatové nebesá, ktoré sa jagali tisíckami žmurkajúcich hviezd ako šíry diamantový baldachýn rozprestretý nad toskánskymi pahorkami. Srdce jej znovu zovrela túžba a vyliala sa z hrude. Túžba, akú nepocítila roky. Vydesilo ju to. Dnes už ani nevedela, čo si s takýmto pocitom počať. Nespomínala si už, aké je to byť mladá, zaľúbená, odvážna, bezstarostná a so zmyslom pre dobrodružstvo. Zabudla žiť. Utiahla sa do ulity, v ktorej sa spokojne

ukrývala celé desaťročia. A teraz ju z nej táto fotografia vytiahla ako korok z fľaše a s ním vyšumeli aj bublinky. Nevedela, čo robiť. Mohla však spraviť jediné – vybrať sa do Toskánska, a to čo najskôr.

Pozrela sa na svoj odraz v zrkadle a bublinky trochu splasli. Mala šesťdesiatosem rokov, a hoci vyzerala na svoj vek pomerne obstojne, bola už stará. *Kam sa tie roky podeli?* pýtala sa sama seba. Nikdy nebola ktovieaká krásavica, preto nesmútila za stratou krásy. Aj keď v mladosti boli všetky ženy istým spôsobom krásne, no Gracie už aj o tú dávno prišla.

Prešla si rukou po líci. Čas vysal z jej pokožky sviežosť, no podpísali sa na nej aj každodenné prechádzky so psami po pláži, za každého počasia. Iba jej nos sa nezmenil. Stále jej vystupoval z tváre ako orlí zobák a dodával jej akoby vtáčie črty. Aj tie však už dnes boli staré. Kedysi sa možno dali považovať za nezvyčajné, no ani vtedy sa nemohla pýšiť svojím nádherným perím. Iba oči mala vždy výnimočné. Každý to hovorieval, a keď v mladosti túžila po kráse, lipla práve na tomto komplimente. Boli veľké a sivozelené a po okrajoch mali tmavší pás sivej, ktorá im dodávala divoký pohľad. Ľudí kedysi lákal. *No dnes už ani tie oči nevynikali na vráskavej tvári*, pomyslela si. Čas jej ukradol to jediné, čo ju odlišovalo od iných žien. V mladosti ju vzhľad vôbec netrápil, ale odrazu jej na ňom akosi veľmi záležalo.

„Všetko v poriadku, drahá?“ spýtala sa Judy, ktorá jej strihávala vlasy a sem-tam ich umyla farebným šampónom. Bola to mladá a moderná kaderníčka s pírsingom v nose, s tetovaním a prsteňom na každom prste. Nechty jej zdobil žiarivý lak. „O chvíľu sme hotové,“ dodala. „Dali by ste si ešte šálku čaju?“

„Áno, ďakujem,“ odvetila Gracie a stále sa dívala na svoj odraz v zrkadle. Bála sa, že keby si prestala farbiť vlasy nahnedo, vyzerala by ako storočná. Spustila zrak na svoje ruky, drsné ruky záhradníčky a hrnčiarky, ženy, ktorá sa nikdy neobťažovala s krémami či manikúrou. Opäť sa zahľadla do článku v časopise.

„Ach, to je nádhera!“ zvolala Judy, keď sa o chvíľu vrátila a na malú poličku pred zrkadlom položila šálku čaju. „Kde je to? V Španielsku?“

„V Taliansku,“ opravila ju Gracie.

„Úžasné,“ nadchýnala sa mladá žena.

Gracie si túžobne vzdychla. „Áno, súhlasím. Mohla by som si ten časopis požičať?“ spýtala sa.

„Vezmite si ho. Už je aj tak starý. Myslím, že je to februárové vydanie.“ Judy vedela, že pani Burtonová nikdy nikde nebola, a súcitne sa na ňu usmiala. „Za sny sa predsa neplatí, však, drahá?“ poznamenala.

Gracie sa vrátila domov do svojej bielej chalúčky s výhľadom na prístav. Nadšene ju privítali dva krížence, ktoré si pred ôsmimi rokmi po manželovej smrti vzala z útulku. „Tešíte sa na prechádzku?“ prihovorila sa im a odložila časopis na stolík v chodbe. Potom sa zohla a pohladkala ich. Prezula si čižmy a na nový účes si natiahla vlnenú čiapku. O chvíľu si už vykračovala po hmlistej ceste smerom na pláž a dva psy veselo pobehovali popri nej.

Gracie Burtonová prežila viac ako štyridsať rokov v mestečku Badley Compton. Zosnulý manžel Ted ju príležitostne vzal na dovolenku do Jazernej oblasti, ale aj on najradšej trávil čas doma. Nemali veľa peňazí, a keby aj áno, nevyhodili by ich za niečo také ako extravagantná plavba loďou či drahé výlety do zahraničia. Ted bol od nej o dvadsať rokov starší a pracoval ako novinár na voľnej nohe. Mal rád golf, večery strávené v krčmičke a svoje knihy. Aj Gracie obľubovala knihy. Na ich stránkach precestovala svet, no až doteraz ju nič nenadchlo tak, aby sa tam aj túžila vydať. Ako kráčala po chodníku, usmievala sa. Bol to nervózny a vzrušený úsmev, lebo sa práve rozhodla, pre ňu dosť spontánne a mimoriadne netypicky, že sa vyberie do Talianska. Pre takú opatrnú ženu ako Gracie Burtonová, ktorá nemala absolútne žiadny zmysel pre dobrodružstvo, bolo toto rozhodnutie naozaj výnimočné.

Gracie bola od prírody samotárka. Nechýbala jej spoločnosť, ale vedela, že keby si dovolila stiahnuť sa zo spoločnosti, mohla by sa stratiť úplne. Tedovi na smrteľnej posteli slúbila, že bude udržiavať kontakt s ľuďmi. A práve preto sa nechala naverbovať do dámskeho čitateľského klubu mestečka Badley Compton. Bola ako malý

kamienok, ktorý unáša prúd rieky. Spočiatku išlo naozaj o čitateľský klub, ale potom sa zmenil na čosi, čo by skôr nazvala klubom *ako sa nenudiť*. Viedla ho samozvaná kráľovná mesta Flappy Scott-Boothová, ktorej manžel bol mimoriadne bohatý. A stretávali sa v ňom štyri nedočkávané ženy, ktoré ako správne dvorné dámy súhlasili so všetkým, čo kráľovná povedala. Gracie bola piata a v hierarchii stála najnižšie, preto sa jej často ušli tie najpodradnejšie úlohy pri organizovaní charitatívnych podujatí, kartových večerov, kávových rán, výročných mestských slávností, ako aj knižných obedov a iných nepodstatných stretnutí klubu. A keď tak nad tým uvažovala, nechápala, ako sa tým mohla nechať takto strhnúť a dať sa využívať. Nestažovala sa však. Bola trpezlivá a tolerantná, pracovala v tichosti a svedomito, zatiaľ čo všetku slávu zožali ostatné horlivé dámy. Gracie zbožňovala prechádzky so psami, lebo počas tých vzácných hodín na pláži bola iba sama so sebou.

Ten unáhlený nápad vybrať sa do Talianska sa ešte ani nestačil poriadne uhniesť v jej mysli, keď stretla Harryho Pratta a všetko mu vyradila. Sedával na lavičke pri autobusovej zastávke a pozoroval prichádzajúce a odchádzajúce lode v prístave. Narazila naňho cestou domov a spýtala sa, či sa cíti dobre. V ten deň nebolo vidno nič okrem oblakov. Odvetil, že si vychutnáva takýto pokoj, lebo mu to pripomína zašlé časy, keď bol počas vojny pilotom Kráľovského národného letectva. Vysvetľoval jej, že často lietal presne v takej istej hustej hmle nad Doverom. Keď mu Gracie prezradila svoj nápad, ohúrene na ňu vyvaloval oči a to nielen preto, lebo zriedkavo hovorila o sebe, ale najmä preto, lebo skoro nikdy nevytiahla päty z Badley Compton. Bola takou stálou súčasťou mesta ako lavička, na ktorej sedel. „Moje nervy!“ zvolal Harry a v modrých očiach sa mu iskrilo. „Načo by si sa, dočerta, trepala do Talianska?“

„Pôjdem sa tam učiť variť taliansku kuchyňu,“ odvetila Gracie a široko sa usmiala, až Harrymu napadlo, či si náhodou nevypila. Zrazu pôsobila akosi mlado a on v nemom úžase žmurkal nad tou náhlou premenou.

„A preto musíš ísť až do Talianska?“ spýtal sa.

„Veď to je na tom to zábavné!“ zvolala a znovu pokračovala v ceste. Pritom si netypicky poskakovala do kroku.

Harry Pratt si takú novinku nemohol nechať pre seba a okamžite sa o ňu musel s niekým podeliť. Gracie ešte ani nestihla zísť na koniec ulice, keď sa starý muž rozbehol do kaviarne Café Délice oproti autobusovej zastávke. Vždy tam mali plno. Otvoril dvere a privítal ho teplý vzduch, ktorý sladko rozvoniaval. Od kávy a croissantov sa naňho zadívalo veľa dychtivých tvárí. Za pultom so širokým výberom lepkavých brišiek, buchtičiek a koláčov za sklom postávala Mary Timpsonová. „Ahoj, Harry,“ pozdravila ho s typickým miestnym prízvukom. Všetci ju volali Veľká Mary, lebo bola oblá a veselá, s bacuľatými ružovými lícami a s vrkočom platinových vlasov. Nosila červeno-bielu pásikavú zásteru a vždy si našla čas pohovárať sa so svojimi zákazníkmi a každého vypočuť. A odkedy pred päťnástimi rokmi otvorila, jej kaviareň Café Délice sa stala centrálou miestnych klebiet.

Harry Pratt si zložil čiapku a rukou si prebehol rednúce sivé vlasy. Rozžiarenými očami preletel po tvárach. Dnes mal dosť veľký počet poslucháčov. Poznal každého. „Dvojité espresso so šľahačkou, Harry?“ spýtala sa Mary, zložila ružovú šálku s tanierikom z police za chrptom.

„A kúsok jablkovej torty,“ dodal a pritiahol si stoličku. Sadol si medzi dva stolíky, pretože si nechcel medzi nimi vyberať, a rozhodol sa, že celá kaviareň by sa mala dozvedieť tú veľkú novinku. „Vedela si, že Gracie sa chystá do Talianska?“ spýtal sa Veľkej Mary, ale pohľadom preskakoval z tváre na tvár, potešený ich zjavným ohromením.

„Gracie? Gracie Burtonová? Naša Gracie? Čo tým myslíš, že sa chystá do Talianska?“ čudovala sa Veľká Mary, zaprela sa rukami v bok a úplne pritom zabudla na kávu. „Naozaj ide do Talianska?“

„Vraj sa tam bude učiť variť talianske jedlá,“ pokračoval Harry veselo.

„Načo?“ čudovala sa Veľká Mary po dlhom tichu.

Harry sa šarmantne usmial. „Len tak, pre zábavu,“ odvetil a viac

sa k tomu nevyjadril. A nielen preto, lebo o tom viac nevedel, ale hlavne preto, lebo predstava, že by Gracie Burtonová išla do Talianska len tak pre zábavu, bola taká dokonale nezvyčajná a neuveriteľná, že si ju chcel, skrátka, vychutnať. Páčilo sa mu však aj to, ako jeho slová zaúčinkovali na ostatných v kaviarni.

Trvalo presne päť minút, kým sa táto správa rozšírila ďalej. John Hitchens, ktorý v kaviarni popíjal čaj so synom a s vnučkou, to prezradil svojmu kamarátovi Petemu Murrayovi. Ten mal namierené do stánku s novinami a tam sa zase o novinku podelil s Jagadeeshom za pultom, keď platil za cigarety a žreb do národnej lotérie. Keď John prišiel domov, informoval o tom svoju manželku Mabel, ktorá to bežala zatelefonovať Flappy a modlila sa, aby ju nikto nepredbehol. Flappy chcela vedieť o všetkom a Mabel sa zase chcela páčiť Flappy. *Z tohto telefonátu vyťažíme obe*, pomyslela si nadšene. „Prosím, prosím, prosím...“ mumlala si popod nos, keď si priložila telefón k uchu a čakala, kým sa Flappy ozve. Telefón zazvonil sedemkrát – Flappy vždy dvíhala až po siedmich zazvoneniach, lebo tak to vyzeralo, že je veľmi zaneprázdnená – a ozval sa nadutý hlas kráľovnej Badley Compton.

„Panstvo Darnley, Flappy Scott-Boothová pri telefóne.“

„To som ja, Mabel. Mám novinky,“ vyhrkla naliehavo.

„No hovor,“ vyzvala ju Flappy tónom, ktorý naznačoval, že ju to zaujalo, ale nie zas príliš.

„Gracie ide do Talianska!“ zvolala Mabel bez dychu. Očakávala nadšený výkrik a potom slová: „*Preboha, Mabel, kto ti to povedal?*“ Alebo: „*To je od teba pekné, Mabel, že si mi dala vedieť.*“

Namiesto toho nastalo dlhé ticho. Flappy sa nadýchla nosom, aby neprezradila, ako ju to prekvapilo. Ako by sa mohla Gracie chystať do Talianska a ona o tom nevedela? Gracie nepatrila v ich skupine k tým, čo niečo podnikali. A ak naozaj odchádza, nebude mať kto organizovať všetky jej udalosti. Flappy sa to tak veľmi dotklo, že sa takmer nezmohla na slovo. No ako majsterka pretvárký zo seba napokon dostala: „Áno, viem, nie je to neuveriteľné?“ spýtala sa napätým hlasom.

Mabel zvädla. „Už o tom vieš?“ spýtala sa rozladene.

„Jasné, že o tom viem, drahá. Vždy viem prvá o všetkom, čo sa suchne v tomto meste.“

Mabel sa trochu spamätala, lebo chcela poznať podrobnosti. „Potom vieš určite viac ako ja,“ hádala. „Kedy odchádza?“

Opäť sa rozhostilo ticho. „Čo keby si mi povedala, čo si počula, a ja doplním tvoje medzery,“ navrhla Flappy. Mabel ju až priveľmi obdivovala, aby postrehla váhanie v jej hlase, a horlivo vysvetľovala, čo John počul v kaviarni. Pozorne čakala, čo Flappy dodá, ale tá bola skúpa na informácie.

„Takže to obe máme zo spoľahlivého zdroja,“ skonštatovala Flappy a v hlave jej vírili myšlienky. Všetci vedeli, že Gracie bola dosť uzavretá, a ak svoj plán spomenula pred Harrym Prattom, potom to nechcela udržať v tajnosti. Harry bol preslávený klebetník. „Zvolám na večer improvizované stretnutie klubu,“ rozhodla sa spontánne. „Kenneth nie je doma, preto ho mám celý pre seba. Presne tak, zvolám všetky dámy a uvaríme si vynikajúcu večeru.“

„A na koho počesť to bude?“ chytila sa toho Mabel nedočkavo, lebo ona proste milovala udalosti a večierok u Flappy bol vždy udalosťou. Ten posledný usporiadala na počesť úspešnej zbierky na opravu strechy kostola a vtedy na súkromný koncert najala sláčikové kvarteto z Exeteru. Na to však už nemala dosť času, aby dala dokopy tento druh zábavy. Flappy na okamih zmĺkla, kým jej v hektickej mysli vznikol priestor pre nový nápad.

„No pre Gracie, pravdaže. Povedala o tom Harrymu Prattovi, takže jej musí byť jasné, že už v tejto chvíli vie o tom celé mesto. Dáme si cestoviny, budeme popíjať *prosecco* a budeme *parlare Italiano*...“ Flappy si spokojne povzdychla. „Áno, bude to zábavné *parlare* tým *bella lingua*. Veľa dovoleníek som strávila vo *Firenze*, *Roma* a *La Costa Amalfitana*. *Italiano* je pre mňa ako druhá koža.“

Mabel ani trochu neprekvapilo, že hovorila plynulo po taliansky. Aj učiteľka francúzštiny zo základnej školy vždy veľmi srdečne zdravila *bonjour* a mala rada *croissanty* Veľkej Mary. Takže podľa toho, ako Flappy hovorila *bonjour*, jej bolo jasné, že veľmi dobre

ovládala francúzštinu. *Ach, tá Flappy má toľko talentov*, hovorila si v duchu s obdivom.

„Buď taká dobrá, Mabel, a daj vedieť ostatným,“ požiadala ju Flappy. „A Gracie pozvem ja.“ Potom ukončila hovor, prebehla chodbou do knižnice, z ktorej vylovila taliansky slovník, aby sa pri večeri mohla blysnúť niekoľkými starostlivo zvolenými frázami.

Gracie sedela v kresle pri kozube, popíjala čaj a túžobne obdivovala fotografiu hradu. Zrazu jej zazvonil telefón a vytrhol ju z myšlienok na toskánsky vidiek. „Haló?“ ozvala sa, keď zdvihla slúchadlo.

„Výborne, si doma,“ ozvala sa Flappy všetečne.

„Flappy,“ prehovorila Gracie a odložila hrnček.

„Viem, že je to veľmi naráchlo, ale dnes večer ťa očakávam u nás v Darnley.“

„Dnes večer?“ zopakovala Gracie. Dúfala skôr, že zostane sama doma v teple a spoločnosť jej budú robiť iba myšlienky na horúce talianske slnko v blaženom tichu jej keramickej dielne.

„Dnes večer o pol ôsmej, aby som bola presná. Rozhodla som sa usporiadať malé neformálne stretnutie a je nanajvýš nevyhnutné, aby si tam bola.“ Gracie ihneď spoznala rozhodný tón v jej hlase. Pochopila, že organizátorka neprijímala žiadne výhovorky, ktoré by si vymyslela, len aby už nemusela vyraziť do vlhkého a hmlistého večera. Navyše Flappy veľmi dobre vedela, že Gracie nemala dôvod odmietnuť. Nemala predsa nič iné na práci.

„To je milé,“ odvetila Gracie chabo, hoci to považovala za *nemilé*. Volalo ju Taliansko. Jednou nohou bola už tam. No dnes večer musí ešte zapustiť korene v Devone – jej hrnčiarska dielňa a plánovanie dovolenky budú musieť počkať do druhého dňa.

„Fajn,“ odsekla Flappy a potom ešte veselo dodala: „Ciao.“

Gracie sa zamračila. Ešte nikdy z jej úst nepočula žiadne *ciao*.

